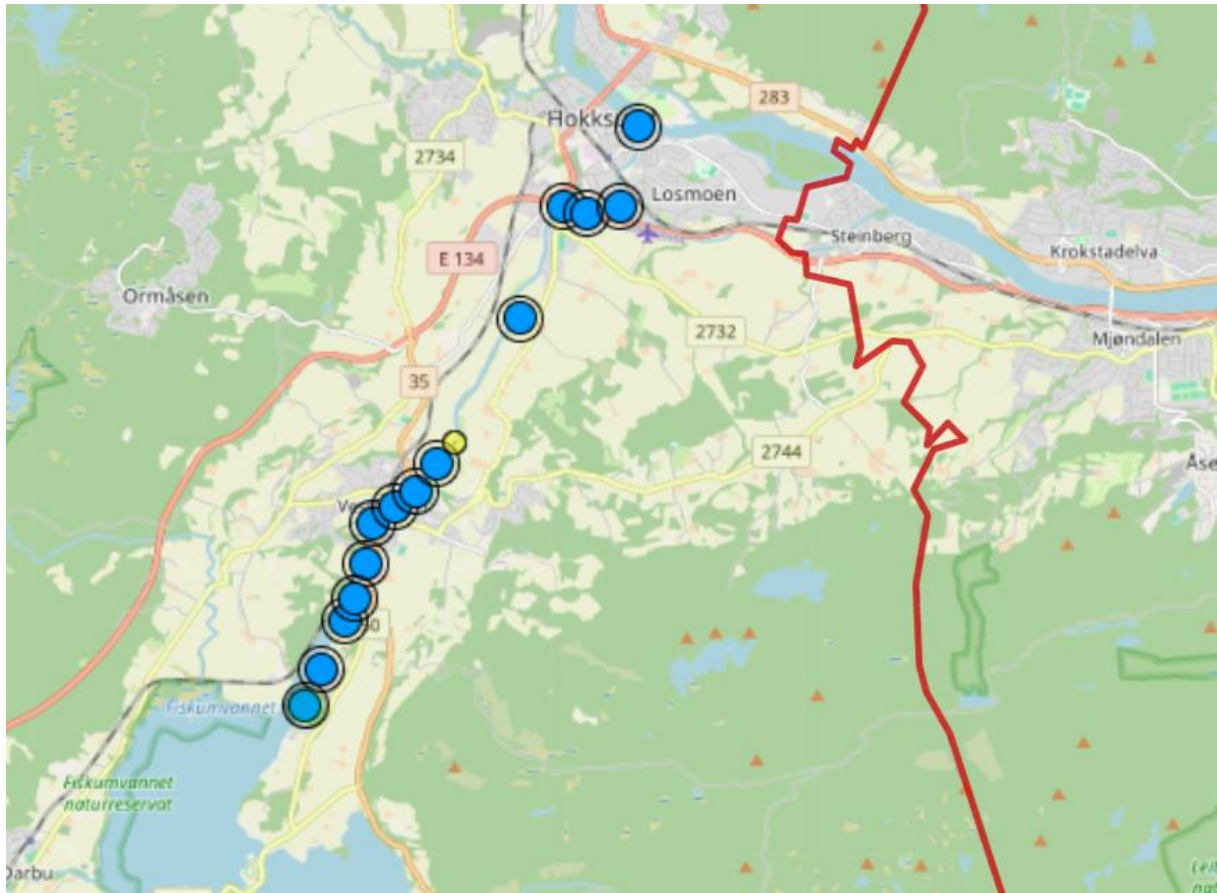

Hva gjemmer seg i Vestfosselva i Øvre Eiker? Det vet vi mer om nå.

Referat fra florakartlegging i Vestfosselva 19. og 20. august 2025.

Kilde: artsobservasjoner.no

Øvre Eiker kommune ønsket å kartlegge Vestfosselva. Det ville Buskerud Botaniske Forening gjerne være med på, og vi fikk to fantastiske og lærerike dager i «vårses ælv». Hele strekningen av elva fra starten ved Fiskumvannet og til utløpet ved Drammenselva ble kartlagt til vanns og fra land. Elven er vanskelig tilgjengelig mange steder, sperret inne av jernbane, jorder, tett og stort kratt og private eiendommer. Takket være velvillige grunneiere, fikk vi tilgang til flere steder med evjer og sjelden vegetasjon.

BBF har ikke tidligere erfaring med kartlegging langs elv. Det ble instruert om sikkerhet, hvor hovedbudskapet var at man ikke skulle ta sjanser og ikke falle i elva. For at ikke innbyggerne skulle lure på hvem som gikk gjennom hager og krabbet i vannet, gikk deltagerne med gule vester med BBF-logo, og det var informert om kartleggingen på to lokale Facebook-sider. Nedre del av vassdraget er infisert med gyrodactylus, så båter må enten brukes ovenfor eller nedenfor fossen.

Fra Øvre Eiker kommune deltok Else Mari Espeseth Nilsen og Linn Kristin Oulie. Vi var så heldige at Birna Rørslett, en av Norges ledende eksperter på vannplanter var med oss. Da fikk vi validert sjeldne og vanskelige arter samme dag. Birna forklarte oss kjennetegn på forskjellige belegg, som deretter gikk rundt til deltagerne ved arbeidslunsjen. Det ble en grundig og god opplæring.

Det var 13 deltagere fra BBF.

Arbeidslunsjen var på Sjokoladesalongen i Vestfossen. De har gode kaker spesielt egnet for kartleggere av grumsete elver. Her kunne vi sitte ute og gå gjennom belegg av vannplanter som var tatt med.

19. august: Kartlegging av områder mellom Fiskumvannet og Vestfossen.

Linn Kristin var båtfører, og 3 deltagere fra botanisk forening fikk anledning til å være med i båten. De fikk dekket elven fra båthavna til Fiskumvannet, med spesielt fokus på vestsida av elva, hvor jernbanen går. Kristin B. delte ut kart med 6 områder hvor vi kunne gå ned til østsida av elven. Vi delte oss i 3 grupper og gikk ned på forskjellige steder. Denne dagen ble det registrert ca. 220 arter av karplanter, 2 sopper og 4 virvelløse dyr, til sammen ca. 620 registreringer. Det er 5 arter på rødlista; trefelt evjeblom (EN), nordlig evjeblom (EN), vasskryp (EN), lind (NT), ask (EN).

22 arter karplanter er i kategorien invaderende fremmedarter; bl.a. vasspest, kanadagullris, hagelupin, kjempespringfrø.

20. august: Kartlegging av områder mellom Strandajordet Idrettspark, Vestfossen og Hokksund.

BUA i Vestfossen låner ut stødige og gode kanoer. De 5 modigste deltagerne installerte seg i to kanoer for å kartlegge der vi landkrabbene ikke kom til. De hadde klar instruks om å snu før brua ved Eikersenteret. 3 grupper gikk forskjellige steder langs land; ved Idrettsparken, ved Woldstadveien og ved Prestbråtan.

Etter arbeidslunsjen, dro de resterende deltagerne til utløpet av elva ved renseanlegget. Denne dagen ble det registrert ca. 200 arter av karplanter, 1 alge og 3 virvelløse dyr, til sammen ca. 520 registreringer. Det er 5 arter på rødlista; trefelt evjeblom (EN), vasskryp (EN), alm (EN), ask (EN), mandelpil (NT).

23 arter karplanter er i kategorien invaderende fremmedarter.

Oppsummering av kartleggingen av Vestfosselva, fra Fiskumvannet til utløpet i Drammenselva 19. og 20. august.

Det ble registrert 280 arter av karplanter til sammen i og langs Vestfosselva. Det ble registrert ca. 1240 funn, dvs. planter ble registrert flere steder.

Av disse artene er 7 arter på rødlista. Det er trefelt evjeblom (EN), nordlig evjeblom (EN), vasskryp (EN), lind (NT), ask (EN), alm (EN) og mandelpil (NT).

Til sammen er det registrert ca. 40 arter av karplanter i kategorien invaderende fremmedarter.

Det ble også registrert 1 buttsnutefrosk, 2 sopper, 1 alge og 6 virvelløse dyr.

Miljøpåvirkninger i områdene rundt Vestfosselva

Hageavfall, som legges nedenfor hagene mot elva

Manglende kantsoner. Steinfyllinger mot elva.

Avrenning fra plener og eiendommer som stimulerer vekst av tistler, brennesle osv. og svekker muligheten for opprinnelig vegetasjon til å klare seg.

Invaderende fremmedarter, som kanadagullris, kratt av alaskakornell m.fl, se artsliste

Veldig mange brygger, som ødelegger naturlige bunnforhold. Som eksempel er nevnt at det bare ble funnet trefelt evjeblom (EN) på korte strekninger uten brygger.

Avfall mange steder i elva.

Rødlistevurderinger: av vasskryp og evjebloom, utdrag fra Artsdatabanken.**Vasskryp**

Vasskryp vurderes som sterkt truet (EN) under B-kriteriet, på grunn av et svært begrenset forekomstareal i kombinasjon med pågående nedgang i forekomstareal, kvalitet og areal av artens habitat, antall delpopulasjoner og antall reproduksjonsdyktige individ, og store fluktuasjoner i antall individ. ...

Vasskryp *Lythrum portula* er en ettårig urt med frøreproduksjon. Frøene spres med vatn og fugl. Vurderingsperioden er på 10 år. Arten vokser i grunt vatn på leirebunn og i flomsonen i vasskanter eller i vassfylte grøfter og hjulspor o.l.

Kilde: <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/31859>

Trefelt evjebloom

Trefelt evjebloom *Elatine triandra* er ettårig med frøreproduksjon. Frøene spres med vatn og fugl. Vurderingsperioden er 10 år. Arten vokser på grunt vatn i ferskvatn og på strandkanter på leire- og sandbotn...

Trefelt evjebloom vurderes som sterkt truet (EN) ut fra B-kriteriet, på grunn av et begrenset forekomstareal på 200-400 km² (beregnet 260 km²) kombinert med nedgang i forekomstareal, antall forekomster, habitatkvalitet og trolig antall reproduserende individer, og med store fluktuasjoner i individtall. Vurderingsperioden (10 år) er for kort til at A-kriteriet kan anvendes; tilbakegangen er sikkert ikke over 15% i en vurderingsperiode. Arten er knyttet til sårbare naturtyper.

<https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/18170>

Nordlig evjebloom

Nordlig evjebloom *Elatine orthosperma* er ettårig med frøreproduksjon. Frøene spres med vatn og fugl...

Nordlig evjebloom vurderes som sterkt truet (EN) ut fra B-kriteriet, på grunn av et noe begrenset forekomstareal (350-500 km², beregnet 408 km²) i kombinasjon med store fluktuasjoner i individantall fra år til år og pågående nedgang i forekomstareal, antall lokaliteter, habitatkvalitet og antall reproduserende individer. Det er en pågående forringing av dens voksesteder.

<https://lister.artsdatabanken.no/rodlisteforarter/2021/7866>

Bilder av kartleggere og av planter:

foto: Kirsti Østlund

foto: Kristin Bjartnes

Foto: Kristin Bjartnes

Alle disse bildene er tatt av Jan Sørensen. Jeg videresender en epost med bilder fra Jan

Vestfosselva ved Bomenga

Pilblad

Trefelt evjeblom

Vasskryp